

Przedpłata (za egz. nieobowiązkowe) na miesięc paździenik 1,30 zł.

Krotoszyński

Cena ogłoszeń miejscowych za wiersz milimetr. (1-lam) lub jego miejsce 10 groszy.

Oređownik Powiatowy

wychodzi w środy i soboty.

Administracja: DRUKARNIA — KROTOSZYŃ, UL. KOZMIŃSKA 2. TEL. 164.

REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYŃNIE — TELEFON 39.

Sprzedaż taboru.

Z powodu częściowej likwidacji taboru Powiatowego Zarządu Drogowego sprzedaje się w drodze publicznego przetargu we wtorek, dnia 18 października 1932 r. o godz. 11-tej

- 2 konie
- 4 wozy robocze
- 1 powózek.

Sprzedaż odbędzie się na podwórzu przy gmachu Starostwa.

Warunki sprzedaży podane będą krótko przed rozpoczęciem przetargu.

Panów Sołtysów proszę o ogłoszenie powyższego w swoich gminach.

Krotoszyń, 8 października 1932 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego:

Kasprzak, Starosta Powiatowy.

L. dz. 1644/32 P. Z. D.

Zezwolenie na kwestę.

Pan Wojewoda Poznański udzielił Komitetowi Odbudowy Kościoła w Kobylnicy Ruskiej zezwolenia na zbieranie składek pieniężnych po domach w czasie do 31 grudnia br.

Zbierający składki winni być zaopatrzeni w pozwolenie Pana Wojewoda wzgl. uwierzytelniony odpis tegoż, w legitymacje osobiste z fotografią i upoważnienie powyższego Komitetu oraz w listy składkowe z stronami ponumerowanymi i poświadczonymi przez Władze Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

Krotoszyń, 7 października 1932 r.

Za Starostę Powiatowego:

(—) Bonowski, asesor.

Nr. B. 32/10/32.

Zarządzenie Starosty Powiatowego Krotoszyńskiego

z dnia 11. X. 1932 r.

w sprawie pomoru świń.

Z powodu urzędowego stwierdzenia pomoru świń w zagrodzie p. Jana Jagodzińskiego w Koźminie, Szosa Staniewska, zarządzam na zasadzie art. 26 i 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. VIII. 27 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U.R.P. Nr. 19, poz. 167) oraz rozporządzenia Wojewody Poznańskiego z dn. 11. II. 1930 r. dotyczącego pomoru

i zarazy świń (Pozn. Dz. Wojew. Nr. 10, poz. 66) co następuje:

§ 1.

Zagrody zapowietrzone pomorem świń stanowią: 1. zagroda p. Jagodzińskiego Jana w Koźminie, Szosa Staniewska.

§ 2.

Ustanawiam okręg zapowietrzony pomorem świń: do okręgu tego wcielam Szosę Staniewską w Koźminie.

§ 3.

Przy drodze na granicy okręgu zapowietrzonego (§ 2) należy umieścić tablicę z wyraźnym i trwałym napisem „Pomór świń“.

§ 4.

Wywóz (wyprowadzanie i przewóz świń z okręgu zapowietrzonego (§ 2) uzależniam od każdorazowego mego zezwolenia.

§ 5.

Na całym obszarze powiatu tutejszego zabraniam:

- a) pędzenie świń na wspólne pastwiska oraz wszelkiego rodzaju wypasienia świń pieszko,
- b) osobom nieposiadającym dyplomu lekarza weterynaryjnego wykonywania trzebienia (kastracji) świń w zagrodach i pomieszczeniach zapowietrzonych pomorem świń,
- c) osobom mającym wskutek swego zatrudnienia styczność ze zwierzętami, zwłokami zwierząt lub surowcami zwierzęcymi (garbarzom, oprawcom, kastratorom, handlarzom zwierzętami, rzeźnikom, masarzom) wstępu do obcych stajen, obór, chlewów itd.

§ 6.

Przekroczenia niniejszego zarządzenia, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, będą karane według rozdziału VII postanowień karnych przytoczonego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Nr. 103/32. W.Z. Starosta Powiatowy: Kasprzak

Dział nieurzędowy.

Z życia gospodarczego

W dążeniu do obniżenia cen produktów przemysłu skartelizowanego, rząd napotyka, wśród wielu innych, również i na taką przeszkodę; przemysłowcy usiłują swą „stratę“ przerzucić na producentów surowca. Tak np. wśród cukrowników zaznaczyła się tendencja do przerzucenia niżki cen

enkru na rolników, plantatorów buraków. Jednakże, pod naciskiem rządu, który stanął w obronie rolników, osiągnięto, że tylko 1/4 części zniżki ceny cukru będzie pokryta przez obniżkę cen buraków, zaś 3/4 kosztów tej obniżki poniesie przemysł cukrowy. Stało się tak, pomimo, że przemysł cukrowniczy w umowach z plantatorami zastrzegł sobie obniżkę cen buraków, w miarę zniżki cen cukru.

W czasach ostatnich rząd wydał cały szereg dekretów, mających na celu ochronę rolników przed ruiną, grożącą im ze strony wierzycieli prywatnych lub publicznych. Należy jednak uwiadomić ludność zainteresowaną, że dekreta te nie działają automatycznie. By ujawniły się w całej pełni dobroczynne skutki tych dekretów, potrzebna czynna inicjatywa samych rolników. Ustawy te mogą mieć zastosowanie tylko do tych rolników, którzy sami wystąpią o ich zastosowanie. Od samych tedy rolników, od ich inicjatywy i energii zależy, by odnieśli korzyści, jakie wpływają z dekretów, dotyczących rolnictwa.

Jak wiadomo, druga transza pożyczki na budowę kolei Śląsk-Gdynia nie wylęgła. Spowodowane to było złym stanem rynku papierów obligacyjnych, które obecnie notowane są bardzo nisko na giełdzie paryskiej. Rząd francuski również nie mógł udzielić Tow. polsko-francuskiemu pożyczki krótkoterminowej, gdyż zasoby skarbu francuskiego są wyczerpane wobec deficytu budżetowego. Jednakże, pomimo niezrealizowania drugiej transzy pożyczki, kolej Śląsk-Gdynia będzie uruchomiona od 1-go stycznia 1933 r. Stanie się to z korzyścią zarówno dla Skarbu Państwa, jak i dla Tow. polsko-francuskiego. Uruchomienie kolei jest możliwe dlatego, że budowa toru została dokonana już za pierwszą transzą pożyczki. Druga transza była przeznaczona na budowę parowozowni, wagonów itp. Tymczasem, wydatek ten jest narazie dla kolei Śląsk-Gdynia zbyteczny. Przy zmniejszonym, wskutek kryzysu, obrocie towarowym, Polskie Koleje Państwowe są w możności wypożyczyć swój tabor nowej linii kolejowej. Tabor P. K. P. nie będzie tedy stał bezczynnie, ale znajdzie zatrudnienie i przynosić będzie zyski Skarbowi Państwa. Tow. zaś polsko-francuskie, wobec niezrealizowania drugiej transzy pożyczki, oszczędzi sobie kilkadziesiąt milionów fr. fr., jakie musiałoby zapłacić tytułem procentów. Tak więc, upadają wszelkie zarzuty, jakie podnoszone były przez prasę opozycyjną z tytułu niedojęcia do skutku II-ej transzy pożyczki francuskiej.

Z powodu podwyższenia opłat akademickich, prasa opozycyjna podniosła dwa zarzuty: 1) że podwyżka ta jest nadmierna, a) że jest to naruszenie Konstytucji. Zarzut 1-szy wynika z fałszu, popełnionego przez samą prasę opozycyjną. Podwyżka opłat wynosi bowiem nie 100% jak twierdzą organy tej prasy, lecz przeciętnie — 22%. Co się tyczy zarzutu naruszenia Konstytucji, to stwierdzić należy, że obecne rozporządzenie ministra W. R. i O. P. opiera się na Ustawie z dn. 13-go lipca 1920 r. (art. 92), która określa wpisowe, osobne taksy za ćwiczenia w pracowniach i seminarjach i opłaty za egzaminy. Ustawę tę podpisali: W. Trampezyński, jako marszałek Sejmu, W. Witos jako premier, M. Rataj jako minister oświaty. Usta-

wa ta nie została zmieniona, pomimo później uchwalonej Konstytucji marcowej z r. 1921-go, której art. 119 głosi: „nauka w szkołach państwowych i samorządowych jest bezpłatna“, ale która w art. 10-tym, w sprzeczności z tym przepisem nakazuje: „wnioski, pociągające za sobą wydatki ze Skarbu Państwa, muszą podawać sposoby ich pokrycia“. Sposób taki, odnośnie do uczelni wyższych, podawała ustawa 13-go lipca r. 1920, której Konstytucja marcowa nie anulowała ani nie zmieniła, i obecne rozporządzenie ministerstwa W. R. i O. P. jest jedynie uzupełnieniem tej Ustawy, spowodowanym wymogami życia.

Komunikat

Institucji Zastępczej Funduszu Bezrobocia przy Magistracie w Dobrzycy.

Na polecenie Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Poznaniu podaje się do wiadomości, że zasięg terytorjalny Instytucji Zastępczej obejmuje następujące gminy: Rudy, Głogowa, Izbiczno, Klonów z Olesiem, Koryta, Korytnica, Koźminiec, Ligota, Lutynia, Nowawieś, Sośnica, Sośniczka, Strzyżów oraz obszary dworskie: Bugaj, Dobrzyca-Zamek, Lutynia, Ryczków, Teresiny, Trzebowa i Wyki.

W myśl § 1 tymczasowej Instytucji o wykonywaniu czynności Funduszu Bezrobocia zobowiązana jest Instytucja Zastępcza do rejestracji bezrobotnych, zgłaszających swe prawo do zasiłku z Funduszu Bezrobocia. Innych bezrobotnych rejestruje Państw. Urz. Pośr. Pracy.

Z bliska i daleka

Tradycyjna dyskusja w sprawach mniejszościowych, wywoływana zwykle na terenie Ligi Narodów przez Niemcy, przybierające się w szaty anioł-obroncy „pokrzywdzonych“ mniejszości, podczas sesji obecnej odbyła się w innych, niż dotychczas warunkach. Państwa, obciążone traktatem mniejszościowym, z inicjatywy Polski porozumiały się pomiędzy sobą co do wspólnej taktyki. W czasie dyskusji w komisji VI-ej nad zmianą postępowania w sprawach mniejszościowych, czego domagał się przedstawiciel Niemiec Rosenberg, minister Zaleski wygłosił przemówienie w tonie, do jakiego Liga Narodów dotychczas nie przywykła. Minister Zaleski wówił o „brudnych rękach“, które usiłują za sprawy mniejszości narodowych uczynić oręż polityczny dla siebie. Jednakowa sprawiedliwość dla wszystkich — oto teza na której oparł się minister Zaleski, wskazując na to, że mniejszość polska w Niemczech bynajmniej nie korzysta z tych praw, jakie przysługują mniejszości niemieckiej w Polsce. Wymowną ilustracją przemówienia min. A. Zaleskiego jest skarga, wniesiona przez ludność polską ze Śląska Opolskiego. Pruskie władze szkolne dotychczas nie udzieliły pozwolenia na otwarcie gimnazjum polskiego w Bytomiu, pomimo, że gmach jest dawno ukończony. Skarga wskazuje, że milionowa ludność polska w Niemczech nie posiada ani jednego gimnazjum, gdy mniejszość niemiecka licząca mniej niż milion ludności, posiada tych gimnazjów 14. Ostatnio nastąpiło otwarcie prywatnego gimnazjum niemieckiego w Hucie Królewskiej. Dyskusja w komisji VI-ej Ligi Narodów zakończyła się po myśli Polski.

Zcentralizowanie organizacji Kas Chorych.

Likwidacja Okręgowych Związków Kas chorych została ostatecznie zdecydowana. Reorganiza-

cja ta przeprowadzona będzie drogą nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu Instytucji ubezpieczeń społecznych.

Po zlikwidowaniu Okręgowych Związków Kas Chorych wszystkie Kasy Chorych, istniejące na terenie całego kraju w liczbie 61, połączone zostaną w jednym Związku z siedzibą w Warszawie.

Kronika miejscowa.

— Tydzień Propagandy Zagadnień Polsko-Niemieckich Z O. K. Z. Nasz wróg zachodu nie śpi, prowadzi systematyczną akcję w kierunku wpojenia w opinię międzynarodową przekonania o rzekomej krzywdzie swojej. Tej wrogiej nam propagandzie musimy przeciwstawić się. Na argumenty niemieckie trzeba odpowiedzieć polskimi. Stąd też wypływa potrzeba dokładnej znajomości praw naszych. W tym celu z inicjatywy Związku Obrony Kresów Zachodnich tydzień od 12. X. do 18. X. br. poświęcony jest zaznajomieniu całego społeczeństwa polskiego z istotą zagadnień polsko-niemieckich, oraz zbiórce ulicznej na cele propagandy polskich praw i polskich interesów. W związku z tem Miejscowe Koło Z O. K. Z. w Krotoszynie zwołuje w niedzielę, 16 bm. o godz. 12 w sali Hotelu Wielkopolskiego ZEBRANIE manifestacyjne, na które zaprasza wszystkich obywateli oraz wzywa do składania w tym dniu ofiar na rzecz prowadzonej akcji zbórkowej. Wyraża się nadzieję, że społeczeństwo tutejsze w zrozumieniu celowości akcji propagandowej popieszy licznie na zebranie manifestacyjne i nieposkąpi w tym dniu ofiar.

— Liga Morska i Kolonjalna oddział w Krotoszynie urządza dnia 16 października 1932 roku o godz. 20,15 w auli Szkoły Wydziałowej Wieczór Instrumentalno-Wokalny z następującym programem: 1) Trio: a) Bértoł: Scherzo, b) Chopin: Andante, c) Arbós: Bolero, 2) Śpiew: a) Donizetti: Linda di Chamounix, b) Verdi: Traviata, c) Świerzynski: Kolysanka, 3) Deklamacja: wygłoszą uczeni-ca gimnazjum, 4) Referat: Kryzys emigracyjny a polska polityka kolonjalna wygłosi Dr. Gogolewski, 5) Wiolonczela: a) Różycki: Melodia, b) Świerzynski: Romanza, c) Sykora: Pieśń nastrojowa, 6) Śpiew: a) W. Friemann: Cudne oczy, b) F. Nowowiejski: Polska dziewczeczka (Słowa Betzy) c) F. Nowowiejski: Gdybym mogła jako ptaszę (Słowa Heleny Krauzowej). Wykonawcy: Dr. E. Korczyński skrzypce, Prof. Kr. Żabska wiolonczela, p. E. Sommerowa fortepian, p. Frankiewiczowa artystka operowa śpiew solowy. Ceny biletów: Rez. 2 zł, I. 1,50 zł, II. 1,- zł, wstęp na salę 0,50 zł. Przedsprzedaż biletów w kiegarni p. Pitki ul. Zduńsask. W dniu „Wieczoru“ przy kasie od godz. 19-tej.

— Jarmark ogólny. We wtorek dnia 18 bm. odbędzie się w Krotoszynie jarmark ogólny. Spędz byłda dozwolony.

— Poznański „Teatr Mały“ przyjeżdża. Jak się dowiadujemy w niedzielę dnia 16 bm. zjeżdża do nas, w swem tournée artystycznym po większych ośrodkach Wielkopolski, Poznański „Teatr Mały“ który wystawi na sali Hotelu Wielkopolskiego arcywesołą i przemiłą komedię w 3 aktach „Dana od Boga“ która jest obecnym przebojem scenicznym i rewelacją teraźniejszego sezonu. Czołowe role kreują znani ulubieńcy publiczności, którzy tak chlubnie popisali się w Kajzerze. Kapitalne sytuacje, szampański humor, niewidziane dotychczas u nas dekoracje pomysłu znanego artysty malarza

Jotki, piękne kostjmy etc. złożą się na przepiękną całość. Zespół artystów oraz sama komedia gwarantuje nam że znowu będziemy się dobrze bawili i uśmiejemy do łez. Przedsprzedaż biletów w kiegarni p. Stanikowskiego.

Ten sam zespół grać będzie w Koźminie w poniedziałek 17 bm.

— Kontrola cenników. Jak się dowiadujemy dostała policja polecenie kontrolowania cenników we wszystkich składach artykułów pierwszej potrzeby. Przy tej sposobności przypominamy wszystkim kupcom o przestrzeganiu tego rozporządzenia, gdyż w przeciwnym razie będą zapisywani do kary, która jest dość wysoka. Cennik winien być wywieszony na widocznym miejscu wewnątrz lokalu, natomiast drugi w oknie wystawnem. Formularze takie są do nabycia w Drukarni.

— Śmierć albo życie powiedziały sobie bratowe Augustyniakowe. Dzisiaj dopóki, gdy się spotkały na targu, doszło pomiędzy wyżej wspomnianymi początkowo do ostrej wymiany nieparlamentarnych zdań, w następstwie czego przyszło do rękoczynów. Patrolujący policjant miał nieładną pracę, ażeby rozłączyć zaciętrzewione białogłowy.

— Kradzież kur. Pani Wernerowa przy ulicy Sienkiewicza ma prawdziwego pecha z kurami. W noc dzisiejszą skradli się znowu złodzieje do kurnika i zabrali 8 kur. Również u Sowińskiego w Bożacinie skradziono 10 kur. Policja prowadzi dochodzenie, lecz czy się uda złodzieji wykryć?

— Kradzież gęsi. Przy ul. Stawnej skradziono 4 gęsi na szkodę p. Marciszewskiej. Policji udało się jednakże poszkodowanej zwrócić 1up.

— Lutogńiew. Bezczelność złodziejska nie ma granic. Z 10 na 11 bm. zakradli się złodzieje do zagrody p. Bartkowiaka w Lutogńiewie i skradli 27 kur, 3 gęsi i 4 perliczki.

— Kobylin. Jarmark który się odbył w dniu 11 bm. w Kobylinie był bardzo ożywiony. Kupecy i gospodarze zacierali ręce, gdyż robiono dobre tranzakcje. Lecz i złodzieje robili przy tem nie złe operacje. Jakiemuś żydowi z Kalisza skradziono 28 m. materiału. Skradły go 2 kobiety, które się ulotniły. Służącemu Kotale z Czeluścinu skradziono 24,40 zł., lecz tu złodzieja przyłapano i to Płonkę z Lutogńiewa. Innemu gospodarzowi zabrali fachowcy 190 zł. Również pomiędzy cyganami a chłopakami z Pępowa zaszło do poważnej bójki lecz policja w krótkim czasie zlikwidowała całe zajście. Oprócz tego przybyło na gościnne występy dwóch znanych złodziei z Krotoszyna S. i G. lecz policja, znając ich niecne zamiary zamknęła ich, tak że plany zostały pokrzyżowane.

— Pogorzela. W poniedziałek po odbytem zebraniu cechu kowalsko-ślusarskiego w Borku został mistrz ślusarski p. Ziemowski napadnięty w Pogorzeli przez znanego awanturnika J. i bardzo dotkliwie pobity. Policja była zmuszona interwenjować.

— Również kierownik szkoły z Elżbietkowa został napadnięty w tych dniach przez nieznanego sprawcę, który mu ostrem narzędziem rozciął głowę. Miejsceowy lekarz dokonał natychmiast opatrunku.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę, dnia 15-go października br. o godz. 16-ej sprzedawać będą u mnie w biurze przy ul. Kaliskiej 45 publicznie najwięcej dającym za gotówkę: większą ilość złota w monetach 20 mark. niem. i w rublach carskich.

KALEK, komornik sądowy.

50% TANIEJ KUPUJE SIĘ

„W MAGAZYNIE NAJLEPSZYCH GATUNKÓW“

:-: **Płaszcz — Suknie — Bluzki — Kapelusze damskie** :-:

Ubrania - Ulstry - Jupy - Spodnie - Kapelusze Męskie - Firany - Dywany - Jedwabie - Piłtwa - Koronki - Pończochy - Rękawiczki - Trykoty - Swetry - Parasole

„BAZAR” W. TYKOCIŃSKI KROTOSZYN
Rynek 27 Tel. 36

6.000 m³ BUDULCA SOSNOWEGO

jak i
drzewo do tarcia
oraz
drzewo opałowe

sprzedaje przed cięciem 1932/33 w większych
:-: — i mniejszych partjach — :-:

Zarząd Lasów Majetności Mojawola w Sośnie-dwór
poczta i stacja kolejowa Sośnie, pow. Ostrów.

MAGISTRAT MIASTA POGORZELI
sprzeda

6 parcel podmiejskich

Publiczny przetarg odbędzie się
w poniedziałek, 17. X. br. o godz. 11-tej
w biurze Magistratu.
Magistrat.

2 ogrody drenowane przy drodze Ober-
skiej — sprzeda
WEINERT, Koźmin.

Przetarg przymusowy.

We wtorek, dnia 18 października 1932 o godz. 10^{1/2}
sprzedam w Krotoszynie ul. Kobiarska najwięcej
dajacemu za gotówkę:

żyto w słomie z 15 morg.

ZELBA, komornik sądowy w Krotoszynie

Tegoroczną kampanję rozpoczynamy

z dniem

17. października 1932 r.

wobec czego

buraki odbieramy

od dnia dzisiejszego

to jest 10-go X. 1932 roku

Zamówienia na świeże wytloki z dostawą
w październiku

przyjmujemy już teraz.

Cukrownia w Miejskiej Górze

Zuckerfabrik Görchen
Tow. z ogran. por.

PŁASZCZ zimowy damski sprze-
dawa — ulica Ostrowska nr. 24.

ZAGINEŁA książeczka wojskowa
na nazwisko Stanisław Dudek, za-
mieszkały w Cegielni pow. Krotoszyn, rocznik 1900
wystawioną przez P. K. U. Gosyń. Znalazcę upra-
sza się o oddanie książeczki do Urzędu Gminnego
w Cegielni lub do właściciela.

Ostrzeżenie. Podaje do ogólnej wiadomości,
że ZA DŁUGI męża Władysława
Marcia byłego listonosza w Rozdrażewie **nie**
odpowiadam.

WIKTORJA MARCIA z domu Pauzer, ROZDRAŻEW.

Przetarg przymusowy.

We wtorek, dnia 18 października 1932 r. o godz. 10
sprzedam w Krotoszynie w firmie „Tektura“ ulica
Koźmińska najwięcej dajacemu za gotówkę:

62 wafki tektury do wyrobu papy.

(—) ZELBA, komornik sąd. w Krotoszynie.

Przetarg przymusowy.

W poniedziałek, 17 października 1932 r. o godz. 16
sprzedam w Krotoszynie przy ul. Kaliskiej nr. 28
publicznie najwięcej dajacemu za gotówkę:

różne meble.

L. rej. 526/32.

KAŁEK, komornik sądowy.